

Тема № 2. Мета, завдання та функції професійного спорту

Мета: усвідомити мету професійного спорту; ознайомитися з його основними завданнями, загальними та специфічними функціями.

Питання для самостійного вивчення

1. Мета та завдання професійного спорту.
2. Класифікація функцій професійного спорту.
3. Характеристика загальних та специфічних функцій професійного спорту.

Ключові терміни та поняття: загальні функції професійного спорту, специфічні функції професійного спорту, оздоровча функція, виховна функція, освітня функція, видовищна функція, комунікативна функція, рекламна функція, функція «клапана безпеки», функція моделювання поведінки, функція підтримання надії, функція індивідуалізації, функція відволікання, функція інтеграції.

Методичні вказівки до вивчення теми

У ході опрацювання *першого питання* необхідно з'ясувати мету та завдання професійного спорту.

Зверніть увагу, що основне завдання професійного спорту протягом усієї історії його розвитку – приносити дохід людям, які ним займаються (спортсменам, тренерам, агентам, менеджерам, власникам команд, керівникам ліг). Якщо спорт тісно пов'язаний із бізнесом, то його основними цілями є перемога, отримання вигоди та прибутку, здобуття слави та популярності. Саме такі цілі є визначальними для сучасного професійного спорту, який фактично вже сам став бізнесом.

При розгляді *другого питання* потрібно зосередити увагу на функціях професійного спорту.

Професійний спорт можна розглядати як специфічну компенсаторну діяльність, яка задовольняє глядачів у їх бажанні долучитися до конкурсу та досягти успіху в конкурентних умовах, що може бути важко або неможливо в реальному житті. Оскільки професійний спорт переплітається з

різними сферами людської діяльності, він має багатоплановий характер і виконує різноманітні функції. Це включає в себе розважальний аспект, змагання, соціальну привабливість, фізичне й ментальне здоров'я, символічне значення та інші аспекти, які забезпечують спорту важливе місце у суспільстві. Розрізнення загальних та специфічних функцій професійного спорту допомагає краще розуміти його роль і значення в сучасному суспільстві.

Опрацювання *третього питання* передбачає ознайомлення з характеристиками загальних і специфічних функцій професійного спорту.

До загальних функцій професійного спорту належать ті, які стосуються його лише частково й більш повно реалізуються в інших сферах людської діяльності, як-от: оздоровча, виховна, освітня, видовищна, комунікативна, рекламна тощо.

Оздоровча функція передбачає зміцнення здоров'я та підвищення опірності організму до несприятливого впливу навколишнього середовища за рахунок раціонально організованої рухової активності.

Виховна функція полягає у формуванні в людини морально-етичних цінностей демократичного суспільства.

Освітня функція спрямована на передачу й отримання нових знань, умінь і навичок.

Видовищна функція орієнтована на задоволення потреби в розвагах. Спорт з давніх-давен сприймається як популярне видовище.

Рекламна функція полягає в популяризації різноманітних товарів, послуг, способу життя тощо.

Комунікативна функція сприяє зближенню та об'єднанню людей.

До специфічних функцій належать соціальні функції, які реалізуються безпосередньо у процесі занять професійним спортом або споживання його як видовища. Так, специфічними є функції «клапана безпеки», моделювання поведінки, підтримання надії, індивідуалізації, відволікання та інтеграції.

Функція «клапана безпеки». На думку американського вченого Паксона, спорт перетворюється на «клапан безпеки» суспільства, оскільки його висока емоційність дає можливість численній аудиторії вболівальників і самим спортсменам вивільняти негативну енергію, що накопичилася в організмі, зняти напруження та агресивність у загальноприйнятній формі.

Функція моделювання поведінки полягає у формуванні панівного соціального світогляду.

Функція духовності спрямована на виховання поваги до певних цінностей, підтримання віри в них.

Функція підтримання надії передбачає формування установки на краще життя.

Функція індивідуалізації орієнтована на формування неординарної особистості.

Функція відволікання дозволяє людям абстрагуватися від повсякденних проблем, зняти напруження.

Функція інтеграції націлена на об'єднання людей навколо соціально значущих цінностей.

Питання для самоконтролю

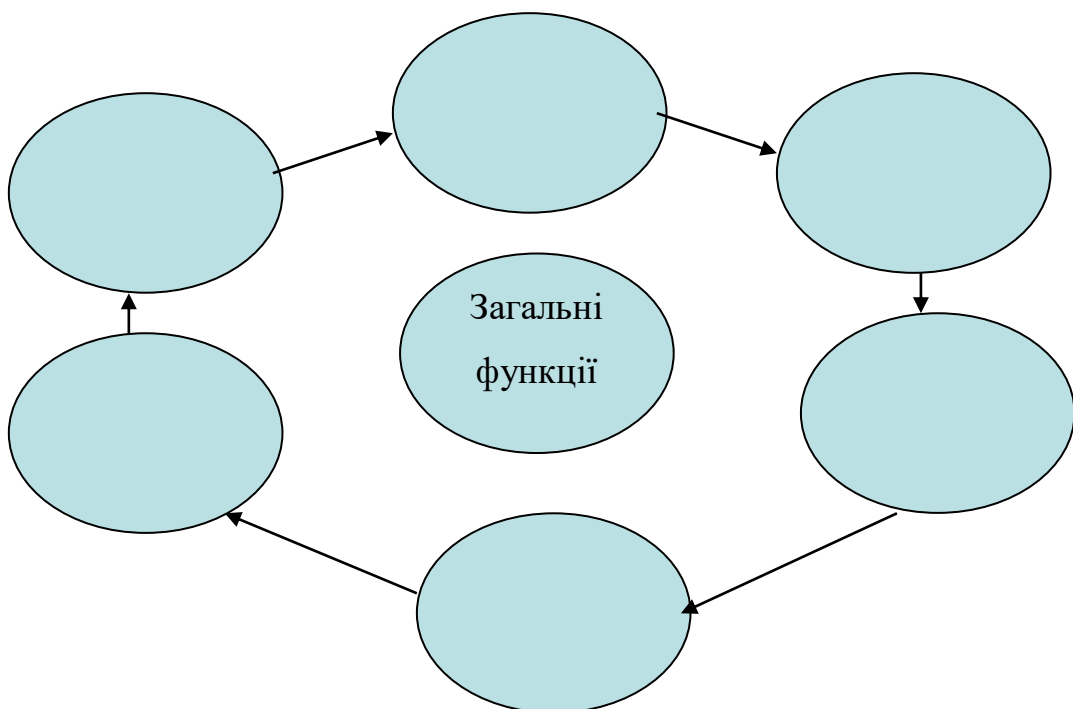
1. Окресліть завдання професійного спорту.
2. Поясніть, із чим пов'язаний розподіл функцій професійного спорту на загальні та специфічні.
3. Яким чином реалізуються оздоровча, виховна, освітня, видовищна, комунікативна, рекламна функції в процесі участі у професійному спорті?
4. Яким чином реалізуються функції «клапана безпеки», моделювання поведінки, підтримання надії, індивідуалізації, відволікання та інтеграції в процесі участі у професійному спорті?

Тестові завдання

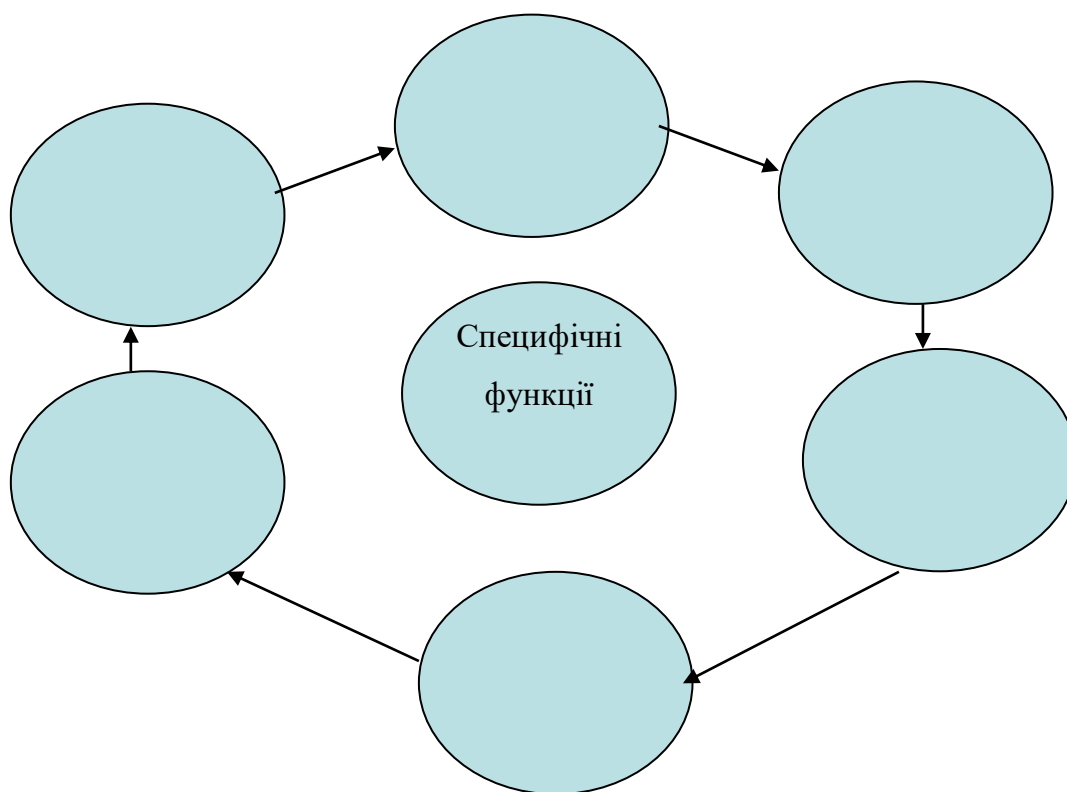
1. *До загальних функцій професійного спорту належать:*
 - а) теоретична, методична, практична, емпірична;
 - б) «клапан безпеки», моделювання поведінки, підтримання надії, інтеграція, індивідуалізація, відволікання;
 - в) комунікативна, оздоровча, виховна, освітня, рекламна, видовищна.
2. *Метою якої функції професійного спорту є зміцнення здоров'я та підвищення опірності організму несприятливому впливу довкілля завдяки раціонально організованій руховій активності?*
 - а) комунікативної;
 - б) оздоровчої;
 - в) рекламної.
3. *Укажіть функції професійного спорту, які належать до специфічних:*
 - а) теоретична, методична, практична, емпірична;
 - б) «клапан безпеки», моделювання поведінки, підтримання надії, інтеграція, індивідуалізація, відволікання;
 - в) комунікативна, оздоровча, виховна, освітня, рекламна, видовищна.
4. *Метою якої функції професійного спорту є формування в людини морально-етичних цінностей демократичного суспільства?*
 - а) освітньої;
 - б) виховної;
 - в) видовищної.
5. *У чому полягає мета освітньої функції професійного спорту?*
 - а) у задоволенні потреб суспільства в розвагах;
 - б) у передачі й отриманні нових знань, умінь і навичок;
 - в) у популяризації товарів, послуг, способу життя.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Схематично зобразити загальні функції професійного спорту

Завдання 2. Схематично зобразить специфічні функції професійного спорту

Завдання 3. Напишіть есе, обравши одну із запропонованих тем.

1. Види професійного спорту, привабливі для реалізації рекламної функції.
2. Функція інтеграції професійного спорту як інструмент консолідації в суспільстві.

Примітка. Методичні поради авторів та вимоги до написання есе подано в додатку А.